

Eksempler på, hvor dybsindigt og rammende Almuen forhen evnede at give sin Livsvisdom og sit Lune Udtryk. En Undersøgelse af vore Ordsprogs Overleveringshistorie og tillige et vigtigt Bidrag til Kundskaben om en af vor Litteraturs skønneste Skikkelser er *H. Grüner Niensens Afhandling: Et Alderdomsarbejde af Anders Sørensen Vedel* (Danske Studier 1931, 97 ff.). Her påvises det, at Vedel lige til det sidste beskæftigede sig med Optegnelsen af Ordsprog, et Arbejde, som også optog *Hans Christensen Sthen* stærkt, hvad det i Hamborg sidste År fundne Samlingshåndskrift viser. Sthens Optegnelser med Ordsprog etc., som H. Grüner Nielsen gør Rede for i D. St. 1932, 88 ff., synes ikke at være kendte af *Ernst Frandsen*, der i *Acta Jutlandica IV* (1932) har offentliggjort en omfattende litteraturhistorisk Fremstilling af Sthens Indsats som Teolog og Digter.

August F. Schmidt.

SØNDERJYSKE STEDNAVNE.

Stednavneudvalget påbegyndte i 1931 på *G. E. C. Gads* Forlag Udsendelsen af et stort fem-Binds Værk: *Sønderjyske Stednavne*, hvoraf er udkommet — da dette skrives — tre Hefter på ialt 480 Sider. Hele Værket vil blive på fem Bind, der agtes udsendt i atten Leveringer à 160 Sider. Det udkomne af Sønderjyske Stednavne omhandler omtrent hele *Tønder Amt*. Under dette Amt behandles også de tidligere under Sønderjylland henhørende Sogne, der før Oprettelsen af Ribe Herred 1859 regnedes til Hviding Herred. Den gamle Herredsinddeling og Sognenes Rækkefølge i Traps Danmark lægges til Grund for den topografiske Ordning af Stoffet i *Stednavneudvalgets* Publicationer.

Stednavneudvalgets udmærkede Leder *Gunnar Knudsen* redigerer Udgivelsen af Sønderjyske Stednavne, men ellers er der sammen med ham en hel Stab af dygtige Filologer — *Kristian Hald, Marius Kristensen, Anders Bjerrum, Knud B. Jensen, Kr. Amtoft* — der tilvejebringer det store Sprogstof og tolker alle de mange Navne. Arbejdet er altså lagt i de bedste Hænder. Der bliver ingen Tolkninger kendt gyldige, inden alle Muligheder er prøvede. Det nøgterne og vederhæftige, der præger hele Værket, er dog fjernt fra Ængstelighed. Hvor man ikke gennem dansk Sprogstof kan finde en Tolkning, søger man dristigt Paralleler i svenske og norske Stednavneundersøgelser, ligesom tysk Navnestof også undertiden benyttes til Sammenligning. Det er ved denne komparative Metode ofte lykkedes at tolke Navne, som man ellers måtte give blankt op for. Man har altså brudt med

den Steenstrupske Regel, at danske Stednavne kun må forklares ved danske Ord.

Sønderjyske Stednavne viser tilfulde, at Folkesproget i Vestslesvig fra de ældste Tider har været dansk. Ikke alene Guldhornet fra Gallehus, hvis Runeindskrift er dansk, også Stednavnene bærer mangfoldigt Vidnesbyrd om, at her har Folk af vor Stamme tidlig fæstet Bo. Stednavnene hører jo til vort ældste Sprogstof. Ejendommelige, oldtidsklingende Navne kan træffes, ikke alene i Landsbynavnene; også i talrige af de Betegnelser på Marker, Enge, Skove, Høje, Vandløb o. s. fr., som findes i hvert Sogn, møder vi særegne Ord, der ofte kan være dannede i ret gamle Tider. Hvad siger man om Navne som Bjellum, Myrbælg, Sivdøddel, Vanrad, Vobbel, Ulkalsig, Versig, Bremerholm, Bøvlinger, Pamhole, Tøvtløs, Polm, Vojumblok, Belsager, Hamme, Kampenhårde, Rurer, Vived, Asset o. s. v.?

Ikke alene sproglige Oplysninger findes i Sønderjyske Stednavne, også talrige Forhold, især af landbrugshistorisk Art, får man Besked om under Læsningen af Værket. Visse Navne oplyser, at hvor der nu er fast og tør Mark, var der forhen f. Eks. Mose eller Eng. *Munkegård*, *Munkehøj*, *Munkeeng* gør det klart, at Munke i Middelalderen har været Ejere af Gårde; de tilgrænsende Lokalteter har så fået Navn efter disse Kirkens Mænd. Navnene fra Købstæderne vidner om Borgernes Liv og Næring. I Tønder, hvor Landbrug har spillet en stor Rolle, og hvor man havde Markmænd til 1930, findes Navne som *Bag Staldene* og *Kogade*, i *Spikergade* har der ligget et *Kornhus*, der på middelalderlig Latin hed *spicarium*, og som endnu på tysk hedder *Speicher*. I Værtshuset *Humlekærren* havde de fynske Humleførere Bedested, og på *Blegen* havde Konerne Blegeplads. — Ved at indsamle Stof om gammelt Landsbyliv i Sønderjylland har jeg tit erfaret Nyttens af Sønderjyske Stednavne; thi man har nu tilgængelig for Vestslesvigs Vedkommende alle Navne, der oplyser om det forhen så udbredte Byfællesskab. Det er meget gavnligt for den kultur- og lokalhistoriske Forskning at vide, hvor der endnu i Stednavne og Stedminder er bevaret Levn fra de gamle Bondetider. Navne som *Fællesbjerge*, *Fællesgrave* vidner om Grandernes Fællesskab. Ud ad *æ Drævt* (*Driften*) drev Byhyrden Kvæget. Af *Degneengen* fik Degnen noget af sin Løn; *Hjulerfenne* og *Smedeland* fortæller det samme om to af Landsbyhåndværkerne. Et Stednavneværk, der tager alle Mark- og Naturnavne med, er altså af Betydning for Bøndehistorikerne. Ikke mindre gavnligt er Sønderjyske Stednavne for Forskere, der søger efter Kultpladser og Målkærner. *Svend Aakjær* er en

Del inde på dette Spørgsmål i sin Anmeldelse af Værket i Danske Studier 1931, 171 ff. Betegnelser som *Tinghøj*, *Galgestrom*, *Galgemose* o. s. v. er Minder om Pladser for gamle Tiders Rettersteder. Ja, man kan jo blive ved med at nævne Eksempler på, hvorledes det grundlæggende Stednavneværk om det genvundne Land kan være til Nytte for Forskere med forskellige Interesser. De anførte får dog være tilstrækkelige. Imidlertid skal jeg til Slut gøre opmærksom på den Hjælp, *sønderjyske Lokalhistorikere* kan have af Sønderjyske Stednavne, der om få Ar vil have ført hele det nordslesvigske Navnestof frem for Dagen. Det er en uhyre Lettelse for enhver, der agter at skildre f. Eks. et Sogns Historie, at have en fuldkommen Stednavnebeskrivelse ved Hånden; thi ikke alene får han alle Navne og deres Tolkninger til Givende; han får også Henviisning til et omfattende Arkivstof såvel som til den trykte Litteratur, der findes om det Landområde, som har hans særlige Interesse. Der kan da vist heller ikke være Tvivl om, at den lokalhistoriske Forskning i den kommende Tid vil få en Blomstringsperiode i Sønderjylland. Hvordan skulde det næsten kunne blive anderledes, når man får et så fortrinligt Værk som Sønderjyske Stednavne at støtte sig til — foruden al den øvrige Litteratur om Landsdelen, — her skal blot nævnes det store Værk: »*Sønderjyllands Historie*«, der er under Udgivelse, og *Traps Danmark*, Bind IX. Når nu det sønderjyske Landsarkiv bliver endelig færdigt, får man der et Centralsted for Studiet af Landet »for sonden Aa«. Det må forventes, at der på Grundlag af Studier i dette Arkiv må fremkomme en Række omfangsrige sønderjyske Sognebeskrivelser. Til sådanne Arbejder vil Sønderjyske Stednavne sikkert blive en overordentlig tit rådspurgt Håndbog.

August F. Schmidt.

DANSK KULTURHISTORISK MUSEUMS- FORENING.

Aarsmøde i Aarhus den 9.—10. Juni 1932.

Modet afholdtes i Den gamle By i Aarhus, hvis Bestyrelse velvilligst havde stillet den smukke Sal i Møllehuset til Disposition for Foreningen.

Torsdag Aften Kl. 7 samledes Deltagerne, som Formanden for Den gamle By, Læge A. H. Winge, bød Velkommen. Ved Navne-

opraab konstateredes, at der var mødt Repræsentanter for Museerne i *Køge, Kalundborg, Næstved, Maribo, Bogense, Svendborg, Hjørring, Try, Thisted, Nykøbing M., Hobro, Aarhus, Aarhus Gamle By, Horsens, Kolding, Herning* og *Varde* samt for *Nationalmuseets 2. Afd., Dansk Folkemuseum, Post- og Telegrafmuseet* og *Københavns Bymuseum*. Under Mødet indmeldtes *Aalborg Museum* (Historisk Samling), ligesom der indfandt sig Repræsentanter for *Randers* og *Ringkøbing*.

Formanden, Kredslæge *Møller*, Kalundborg, takkede Den gamle By for Modtagelsen, og efter hans Forslag valgtes Dr. *Winge*, Aarhus, til Dirigent.

Dagsordenens Punkt 1, *Foreningsmeddelelser*. Formanden oplyste, at *Medlemstallet*, der ved Aarsmødet i København 1931 var 42, i Aarets Løb er steget til 46, idet Mønt- og Medallesamlingen, *Randers Museum*, *Hobro Museum* og sidst *Nordsjællands Folkemuseum*, *Hillerød*, har indmeldt sig i Foreningen¹⁾. Den enstemmige Vedtagelse paa sidste Aarsmøde (se Fortid og Nutid IX, S. 64), havde givet Bestyrelsen Retningslinjer, hvorefter den siden havde arbejdet. Med samme Motivering som tidligere fremsendtes 2. Juli 1931 et *Andragende til Undervisningsministeriet* om en toaarig Bevilling paa 6500 Kr. til Rejsekonsulenter og til Studiekursus for Provimuseumsledere samt om Tilsyn fra Nationalmuseets 3. Afdeling (*Dansk Folkemuseum*), saaledes at Bevillingen, der ogsaa burde kunne komme ikke statsunderstøttede Museer tilgode, opførtes paa Finanslovens § 21 VI E. 2 og administreredes af Nationalmuseet under Samraad med Foreningen. Endvidere udarbejdedes i Sommerens Løb en *Henvendelse til Regering og Rigsdag*, som fik følgende Ordlyd:

Oktober 1931.

Til Regering og Rigsdag!

De kulturhistoriske Provimuseer indtager paa deres Omraade en Stilling, der kan sammenlignes med Folkebibliotekerne. Let tilgængelige for Menigmand og for Landsbyskoler kan de i højere Grad end de københavnske Centralmuseer sprede Forstaaelsen af vort Lands Fortidsminder, dets Oldsager, dets gamle Haandværkskunst og dets Landbokultur i de brede Lag. Alle er enige om, at et stort og velordnet Nationalmuseum er lige saa nødvendigt som de videnskabelige Centralbiblioteker, men ikke mindre gavnligt er det at have en Række mindre Institutioner spredte over hele Landet.

Desværre er Museerne aldrig blevet organiserede paa samme

¹⁾ Efter Aalborgs Indtræden er Medlemstallet 47, hvoraf 13 i København, 34 i Provinsen.

Maade som Bibliotekerne. For snart en halv Snes Aar siden nyordnedes Biblioteksvæsenet ved Loven af 5. Marts 1920, der ikke blot ideelt betød et mægtigt Fremskridt for Folkeoplysningen, men ogsaa gav Bibliotekerne en sikker økonomisk Basis. Den Ordning, der gælder for Provinsmuseerne, er af ældre Oprindelse. Reglerne for Tilskud og Tilsyn med de statsunderstøttede Provinsmuseer hviler paa en ministeriel Resolution af 1915, hvis enkelte Bestemmelser for en Del er forældede. Statstilskuddene tildeles efter en Skala, der fastsættes længe før Verdenskrigen. Ligesom allerede i forrige Aarhundrede giver Staten aarligt 1000 Kr. til de ældre og 500 Kr. til de yngre Provinsmuseer. Kun ganske enkelte Institutioner, der indtager en Særstilling, har opnaaet større Aarstilskud, og skønt de nævnte Summer ikke blev forhøjede i Inflationstiden, har de endda været truede med Nedskæring, som da blev undgaaet, men som paany er fremkommet i det nu forelagte Finanslovsforslag. Museumsarbejdet i Provins-samlingerne er endnu de fleste Steder frivilligt og ulønnet, og især de ikke statsunderstøttede Provinsmuseer, der er uden Tilsyn fra Statens Side, har kun ringe og tilfældig Forbindelse med Nationalmuseet, hvis lille Embedsstab ikke kan overkomme at yde dem Vejledning.

Dansk kulturhistorisk Museumsforening, som stiftedes 1928 for at varetage de kulturhistoriske Museers Interesser, og som omfatter 44 Museer i København og i Provinsen, har paa sine Aarsmøder ikke kunnet undlade at drøfte disse Spørgsmaal, og Foreningen har til Undervisningsministeriet indgivet Andragede om en treaarig Bevilling til Rejsekonsulenter og til Studiekursus for Provinsens Museumsfolk samt til en mindre Udvidelse af den vejledende Inspektion, der ydes af Nationalmuseet. Men det er Museumsforeningen klart, at en Bevilling til dette Formaal kun vilde betegne et Forsøg, der langtfra vilde løse alle Vanskeligheder.

I de seneste Aar vokser der stadigt nye Smaamuseer op, i Stationsbyer og i Landsbyer, ofte baarne frem af virkelig ideel Begejstring, men lige saa ofte uden sikker økonomisk Basis og uden fornøden fagmæssig Viden og Kendskab. Hvis denne Udvikling fortsættes, vil den medføre en Splittelse af Kræfterne, der rummer en Fare for hele Museumsvæsenet. Museumsforeningen har derfor den Opfattelse, at der nu er al mulig Grund til at optage en Overvejelse om en fastere Organisation af Provinsmuseerne, at undersøge Mulighederne for at udvikle og forbedre de ældre Museer, saaledes at de kan blive saa gode og saa instruktivt belærende, som de burde, og for at regulere Tilgangen af ny Museer, med særlig Hensyntagen til de Tilfælde, hvor Op-gaven er at bevare en gammel Gaard eller Bygning som stedligt Interiørmuseum. I Sammenhæng hermed burde ogsaa Regulativet for de statsundersøttede Museer optages til Provelse og Revision og nye Regler for ekstraordinære Statstilskud udformes, ligesom det burde overvejes, hvorledes der kunde føres fagmæssig Kontrol med alle Museer, som maatte tiltrænge det.

Det er Dansk kulturhistorisk Museumsforenings Haab, at den høje Regering og Rigsdag vil indse Betydningen af en Nyordning af de paaapegede Forhold, og den tillader sig derfor at bringe i Forslag, at der maatte blive nedsat en blandet Kommission, hvori Nationalmuseet er repræsenteret, og hvortil Foreningen kunde vælge 2—3 Medlemmer, med den Opgave nøjere at undersøge de herhenhørende talrige

Spørgsmaal og udarbejde Forslag til nye Regler for Provinsmuseernes Virksomhed.

I Ærbødighed

Dansk kulturhistorisk Museumsforening:

<i>I. S. Møller,</i> Kalundborg.	<i>Holger Friis,</i> Hjørring.	<i>H. P. Hansen,</i> Herning.	<i>Chr. Axel Jensen,</i> København.
<i>V. Norn,</i> Horsens.	<i>Johs. Olsen,</i> Svendborg.	<i>Kai Uldall,</i> København.	

Denne trykte Henvendelse indbragtes i Folketinget 23. Oktober af Folketingsmændene Chr. Hansen, Vanggaard, I. Oskar Andersen og Povlsen, i Landstinget 6. November af Landstingsmændene Hauch, C. F. Sørensen, Ellinger og Vejstrup. Undervisningsministeriet sendte hurtigt Foreningens Indlæg til Nationalmuseets Erklæring, der var en Tilslutning til og Anbefaling af Foreningens Tanker. De følgende økonomiske Begivenheder, Sterlings Fald, Kronens Nedskæring og Landbrugskrisen havde gjort videre Arbejde haabløst, og hertil var kommet Undervisningsministerens og en Tid Formandens Sygdom. Den 10 pCt. Nedskrivning af Provinsmuseernes Bevilling maatte føles som en Uretfærdighed, naar man erindrede Forhistorien, men andre Nedskæringer var endnu mere haardhændede, og da man ikke havde faaet Svar paa Henvendelserne, kunde man paa ny bringe Sagen i Erindring, idet man lagde Hovedvægten paa Museumskommissionen, der ikke kunde siges at paalægge Staten nogen væsentlig Udgift. Om Bestyrelsens andre Arbejdsfelter vilde Sekretæren give Meddelelse.

Kassereren, Uldall, København, meddelte derefter en Oversigt over *Regnskabet*, der godkendtes enstemmigt.

Sekretæren, C. A. Jensen, gjorde Rede for den i Overensstemmelse med forrige Aarsmødes Vedtagelser iværksatte Udsendelse af to *Spørgeskemaer*, det ene vedrørende Provinsmuseernes Økonomi, det andet vedrørende Materiale til en Museumsstatistik. Man havde foreløbig ikke henvendt sig til Central- og Fagmuseer, men til alle Provinsmuseer, og til de Museer, der endnu ikke var Medlemmer af Foreningen, havde man vedlagt Eksemplarer af dens Love og Særtryk af den lille Artikel om Museumsopgaver (Fortid og Nutid IX, S. 1). Trods det noget sene Tidspunkt for Udsendelsen, der var bestemt af Ønsket om at tilvejebringe en Oversigt over Regnskabsaaret 1931, var Besvarelserne indkomne i anseeligt Tal, idet mange af Foreningens egne Medlemmer ikke havde skyet det store Arbejde, som Skemaerne krævede. Slet saa gunstigt stillede Forholdene sig ikke med Hensyn til de udenforstaaende, især Landsbymuseerne, af hvilke 25 var spurgt, men

kun 3 havde svaret, deriblandt det endnu ikke organiserede Museum i Faarevejle (Holbæk Amt). Det var Bestyrelsens Hensigt paa ny at spørge disse Museer for i det mindste at faa Materialet til »Museumsstaten« fuldstændiggjort. Der oplæstes et Par Prøver paa, hvorledes dennes Beskrivelse af Museerne kunde redigeres, men iøvrigt havde der ikke været Tid til at bearbejde dette Stof, som man vilde søge at udforme til en ny Museumsfortegnelse. De økonomiske Spørgeskemaers Besvarelser tillod en ganske lærerig Sammenligning mellem det tidligere behandlede Aar 1928 og 1931. Krisetiden føltes, omend ikke stærkt. Der mærkedes Tilbagegang i Tilskud fra Landkommuner, i Foreningskontingenter og i Entréindtægter, men dog saaledes, at flere Museer, der forud havde store Turistbesøg, yderligere havde forøget dette. Tilskud fra Amter, Banker og Sparekasser havde holdt sig stabile, og faste var ligeledes Købstadkommunernes Tilskud, som i flere Tilfælde endogsaa viste en glædelig Fremgang, baade i flere mindre Byer og især i Aarhus og Odense, hvor H. C. Andersens Mindebygning var bleven en Succes med stort Besøgstal. I begge de undersøgte Aar var der kun et Par Museer, hvis Regnskab viste Underskud, og her gjorde ganske særlige Forhold sig gældende; nu som før sættes overalt Tæring efter Næring. Om Museernes Formuer og Assurancevurderinger havde først Skemaerne vedrørende 1931 bragt Oplysninger, som nu var søgt sammenstillede. Et foreløbigt Skøn viste, at *Assurancespørgsmaalet* frembød adskillige Problemer. Samlinger af omtrent ensartet Indhold og Omfang kunde være meget forskelligt assurerede, og selvom det maatte erkendes, at virkelige Vurderinger af de indsamlede Genstande var saare vanskelige, for ikke at sige umulige at foretage, var det dog ogsaa paafaldende, at der af lige store Assurancesummer svaredes meget varierende Premier, et Sted saaledes af 20 000 Kr. 50 Kr., et andet Sted kun 20 Kr. Endelig var det lykkedes at udarbejde en Oversigt over Kustodernes Lønninger og Arbejdstider, Entréindtægt, Besøgstal, Aabningstider og Adgangspriser, der kunde omdeles i maskinskrevne Eksemplarer (velvilligst fremskaffet af Fru C. Wanger, Buchtrups Annoncebureau, Aarhus, uden Udgift for Foreningen). Det kunde heraf ses, at Kustodeløn og Entréindtægt i adskillige Tilfælde nogenlunde balancerede, medens der andre Steder kunde være betydeligt Overskud eller Underskud. Ligeledes fremgik det af Oversigten, at Museernes Besøgstider og Entréafgifter var meget forskellige. Kun ganske faa Provinsmuseer havde overvejende gratis Entré, og det syntes absolut ikke, at en beskedent Entréafgift hæmmede Besøget.

I den følgende Diskussion paaviste *Holck*, Maribo, og *Haugsted*, Aarhus, forskellige Fejl og Misforstaaelser i Oversigterne. *Holck*, Maribo, fremhævede desuden, at Nationalmuseet havde hævdet, at Statstilskud medførte en Forpligtelse til nogle gratis Adgangstider om Ugen. *Hjorth-Nielsen*, Postmuseet, forespurgte, om Nationalmuseet havde assureret sine Samlinger, og det oplystes, at dette ikke var Tilfældet. *Hansen*, Herning, anbefalede, at Museerne selv gav Tilskud til Udgivelsen af »Museumsstaten«, og fremhævede, at naar der brugtes saa mange Penge til Slik og til Biografteatre, kunde der ogsaa ofres lidt paa et Museumsbesøg. *Olsen*, Svendborg, takkede Sekretæren for hans Arbejde, nævnte, at Svendborg Museum assurerede for at kunne faa nogen, omend lidet fyldestgørende Erstatning og mente, at man burde have nogle gratis Adgangstimer. *Friis*, Hjørring, sluttede sig til *Olsen*. *Formanden* fremhævede, at Spørgeskemaerne trods visse Mangler dog hjalp os til at lære hinanden at kende og at underbygge Samarbejdet. *Ræder*, Kolding, vendte tilbage til Assuranceproblemerne og rejste Spørgsmaal om, hvilke Oplysninger et Assurance-selskab vilde kræve af et Museum i Tilfælde af Ildsvaade. Skulde man oplyse, hvilke Sager der var ødelagte, og hvor nøjagtigt kunde det gøres?

Hermed sluttede Aftenens Forhandlinger, og efter at Lysene var tændt i Mødesalens Kroner, fortsattes Samtalen mellem Museumsrepræsentanterne under mere private Former ved det af Den gamle By dækkede Kaffebord.

Fredag Morgen Kl. 9 genoptoges Mødet. Efter at Dirigenten havde indledet, talte *Formanden* om Dagsordenens Punkt 2: *Museer i Krisetiden*. Statens 10 pCt. Nedsøgning vil sikkert blive ledsaget af Tilbagegang baade i Foreningskontingenter og i Tilskud fra Landkommuner, hvilket kan blive en alvorlig Sag for flere mindre Museer, og Krisen, der allerede har krydset vore Planer, vil sikkert paa mange Maader komme til at ramme os haardt. Som Modvægt herimod maa vi søge at udbrede Oplysning om Lokalmuseerne, deres Virkemaade og Arbejdsmaade. Vi maa erindre om, at vi mangler Støtte fra Staten og ikke kan faa tilstrækkelig Hjælp fra Nationalmuseet, og at det bødes der daglig for! En energisk Pressekampagne burde iværksættes, der kunde paavirke Rigsdagen. Vi burde selv gore os klart, hvad og hvorledes Museerne skal samle, og hvordan det samlede bedst kan ordnes og nyttiggøres — et Emne for en fremtidig Diskussion. Særligt maa vi rejse Spørgsmaalet om Museernes Stilling i Folkeoplysningens Tjeneste, hvilket ogsaa kan faa Betydning

overfor de bevilgende Myndigheder. Overlærer Hald, Thisted, har gjort et Pionerarbejde med Indretningen af sin Skolesamling (se Fortid og Nutid VI, S. 243). Idéen bliver nu efterlignet i Kalundborg, hvor Museumsbesøg fremtidig vil indgaa som fast Led i Kommuneskolens Undervisningsplan. Dette bør vi imødekomme paa alle Maader, ogsaa ved at give gratis Adgang for Skoler. Vi bør vise, at Ordene »støvet« og »Museum« ikke *eo ipso* er sammenknyttede, men at vi er arbejdende Institutioner, der ved at værne Fortiden hører Nutiden og Fremtiden til. Formanden sluttede med at foreslaa en Resolution om Museernes Stilling overfor Skolen.

I den følgende Diskussion omtalte flere Repræsentanter, hvad deres Museer allerede havde gjort i denne Retning, først *Hjorth-Nielsen*, Postmuseet. *Zachariassen*, Hobro, erindrede om Ungdomsforeninger og de tekniske Skoler, som nu med Rette foretrak Originaler fremfor Gibs; Frederiksberg tekniske Skole havde tilvejebragt en stor Modellsamling; selv Lærer ved en teknisk Skole vidste han, at man om Vinteren, naar Museumsbesøget var lille, kunde udlaane Genstande til Skolen. Skoleklassebesøg førte ofte til, at Børnene kom igen sammen med deres Forældre. *Hede-lund*, Aalborg, nævned, at Aalborg Museum tidligt havde begyndt at lade en pensioneret Lærer forklare Museet, ligesom det udlaante Genstande til Teknisk Skole (Læreren personligt). *Hald*, Thisted, oplyste, at han foruden sin Skolemontre ogsaa havde ordnet transportable Serier af Oldsager, som ikke havde Fundoplysninger eller ikke stammede fra Thy, og som han kunde have med sig paa Skolebesøg og Agitationsrejser; Skolemontren i Thisted Museum havde bidraget til, at det kommunale Tilskud var steget (Bifald). Flere Talere sluttede sig hertil, og overfor visse Betæneligheder fremførtes det, at det havde stor Betydning for Børnene at faa Lejlighed til at føle paa Genstandene; de almindelige Museumsmontrer skulde selvfølgelig ikke aabnes. *Friis*, Hjørring, foreslog, at Nationalmuseet til Brug for Lokalmuseerne lod udføre Kopier af skæftede Stenalderredskaber og andre Unica. *C. A. Jensen*, Nationalmuseet, citerede den engelske Museumsforenings Tidsskrift, *The Museums Journal* Februar 1932, med en Anmeldelse af et lille, af det engelske Undervisningsministerium udgivet Skrift »om Muligheden af forøget Samarbejde mellem offentlige Museer og Skoleinstitutioner«, der betegnedes som den for Englands Provinsmuseer betydningsfuldeste Publikation i dette Aarhundrede. Allerede fra 1889 havde *The Museums Association* virket for Skolesamlinger, men Skolerne havde manglet Tid og Penge, og først nu havde Sagen sejret. Vi burde

følge de større og langt mere omfattende engelske Museers Eksempel. *Formanden* omtalte bl. a. de blinde Børns Besøg i Kalandborg Museum og den Maade, hvorpaa de saa med Fingrene, anbefalede at virke ved Artikler i Lærerstandens Fagblade og sluttede sig til Zachariassens Henstilling om de tekniske Skoler og Ungdomsforeninger. Tilslut koncentreredes Forhandlingen om den af *Formanden* foreslaaede Resolution og særligt om Spørgsmaalet gratis Adgang. *Holm*, Aarhus, og flere fremhævede, at Skolebesøg, som alle gerne vilde fremme, medførte Slid paa Lokaler og ekstra Rengøring. Enstemmigt vedtoges følgende *Resolution*:

»De kulturhistoriske Museer bør lægge Vægt paa deres store Betydning i vort Samfund og hertil søge nært Samarbejde med Lærerstanden saavel i Folkeskolen som i de højere Skoler og tekniske Skoler. I Konsekvens heraf bør Museerne støtte og fremme Besøg af Skoleklasser under Læreres Vejledning og af Ungdomsforeninger«.

Dagsordenens Punkt 3, Eventuelt. *Friis*, Hjørring, erindrede om Betydningen af at modtage og opbevare gamle Fotografiplader; Hjørring Museum havde nylig fra en Fotograf modtaget hans Pladelager, der indeholdt meget værdifuldt Materiale. *Uldall*, Folkemuseet, foreslog i Tilslutning til den foregaaende Aftens Forhandling, at Lokalmuseerne eventuelt assurerede under eet, og at der indlededes Forhandlinger herom med et Par større Selskaber, og *Formanden* lovede, at Spørgsmaalet skulde blive nøjere undersøgt.

Punkt 4, *Bestyrelsesvalg*. De efter Tur afgaaende Medlemmer, *Friis*, *Jensen* og *Uldall* genvalgtes, og som Revisor genvalgtes *Hjorth-Nielsen*, alle enstemmigt.

Straks efter Mødet besøgte Repræsentanterne Den gamle Bys velordnede Studiekursus og Konservatorlokaler, hvorefter de var Institutionens Gæster ved et i Kontorerne dækket, festligt Frokostbord, hvor der selvfølgelig blev talt for den gæstfrie gamle By, for *Dr. Winge* baade som Dirigent og som Formand, for Translatør *P. Holm* og hans Frue, der havde gjort saa meget for, at vi skulde føle os hjemme i deres Museum. I det straalende Solskinsvejr blev Kaffen nydt i det fri, udenfor Den gamle Bys Konditori, og da man saaledes atter havde samlet friske Kræfter, paa begyndte man Vandringer gennem Den gamle Bys talrige, stadigt voksende Bygninger og Afdelinger. Andre Medlemmer af Dansk historisk Fællesforening sluttede sig til Museumsmændene, idet Gennemgangen af Den gamle By udfyldte Pausen mellem Museumsmødet og *D. H. F.*'s Aftenmøde.